

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ABDULLA QODIRIY NOMIDAGI
JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

**KASBIY (IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI VA
BAHOLASH MEZONI**

**61010300 – Sport faoliyati (Kurash) ta'lif yo'nalishi uchun
(Kunduzgi)**

Dastur Jizzax davlat pedagogika universiteti kengashida ko‘rib chiqilgan va ma`qullangan. 2023-yil 26.06 dagi nt(2)-sonli majlis bayoni.

Tuzuvchilar:

F.Q.Axmedov	- A.Qodiriy nomli JDPU, “Jismoniy madaniyat” fakulteti dekani, p.f.n., professor.
A.I.Olimov	- A.Qodiriy nomli JDPU, “Sport turlarini o’qitish metodikasi” kafedrasi mudiri, dotsent.
Sh.U.Atamurodov	- A.Qodiriy nomli JDPU, “Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi” kafedrasi mudiri, dotsent.
O.E.Muqimov	- A.Qodiriy nomli JDPU, “Sport turlarini o’qitish metodikasi” kafedrasi dotsenti.
B.U.Turg’unov	- A.Qodiriy nomli JDPU, “Sport turlarini o’qitish metodikasi” kafedrasi dotsenti v.b.
A.A.Tilakov	- A.Qodiriy nomli JDPU, “Sport turlarini o’qitish metodikasi” kafedrasi o’qituvchisi.

Taqrizchilar:

Sh.Keldiyorov	- O`zbekiston davlat jismoniy tarbiya universiteti, “Milliy sport turlari ” kafedrasi dotsenti p.f.b.f.d (PhD).
J.Q.Xurramov	- Qarshi davlat universiteti, “Sport turlarini o’qitish metodikasi” kafedrasi dotsent p.f.b.f.d (PhD).

**O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi
Abdulla Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti
61010300 – «Sport faoliyatি kurash» ta‘lim yo‘nalishi bo‘yicha kasbiy (ijodiy)
imtihon o‘tkazish mezoni va dasturi**

Kirish

Jamiyatimizda sog‘lom turmush tarzini shakillantirish, aholining, ayniqsa yosh avlodning jismoniy tarbiya va ommaviy sport bilan muntazam shug‘ullanishi uchun zamon talablariga mos shart-sharoitlar yaratish, sport musobaqalari orqali yoshlarga o‘z irodasi, kuchi va imkoniyatlariga bo‘lgan ishonchni mustaxkamlash, mardlik va vatanparvarlik, ona Vatanga sadoqat tuyg‘ularini kamol topish, shuningdek, yoshlar orasidan iqtidorli sportchilarni saralab olish ishlarini tizimli tashkillashtirish hamda jismoniy tarbiya va ommoviy sportni yanada rivojlantirishga yo‘naltirilgan keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilmoqda.

Mamlakatimizda mazkur soha rivojiga qaratilgan qator me’yoriy-huquqiy hujjatlar qabul qilingan va jadallikda hayotga tatbiq etib kelinmoqda. Jumladan, O‘zbekiston Respublikasining “Jismoniy tarbiya va sport to‘g‘risida”gi, ”Ta‘lim” to‘g‘risidagi qonunlari, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20 apreldagi PQ – 2909-sonli “Oliy ta‘lim tizimini yanada rivojlantirish chora – tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori, 2017 yil 3 iyundagi PQ – 3031 – sonli “Jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora – tadbirlari to‘g‘risida”gi, 2017 yil 27 iyuldagli PQ – 3151-sonli “Oliy ma’lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirishda iqtisodiyot sohalari va tarmoqlarning ishtirokini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi, 2017 yil 10 avgustdagli PQ – 3196-sonli “Nufuzli xalqaro sport musobaqalarida yuksak natijalarga erishgan O‘zbekiston sportchilarini jamoat va sport ishlarida keng jalb etish hamda sportchilarni va ularning trenerlarini rag‘batlantirish to‘g‘risida”gi, 2017 yil 10 avgustdagli PQ – 3197-sonli “O‘zbekiston davlat jismoniy tarbiya insituti faoliyatini yanada takomillashtirish chora – tadbirlari to‘g‘risida”gi va 2017 yil 01 dekabrdagi PF-5270-sonli “Nogironligi bo‘lgan shaxslarni davlat tomonidan ko’llab-қuvvatlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘grisida”gi, 2018 yil 5 martdagli PF-5368-sonli “Jismoniy tarbiya va sport sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Farmoni, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 6 apreldagi PF-6199-sonli ya’ni “Turizm, sport va madaniy meros sohalarida davlat boshqaruvi tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Farmoni va O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 18 fevraldagli PQ-136-sonli ya’ni “Sportni rivojlantirish vazirligi faoliyatini tashkil yetish to‘g‘risida”gi qarori va 2018 yil 27 iyuldagli 588-sonli O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining “Alohiba iqtidor talab etiladigan bakalavriat ta‘lim yo‘nalishlariga kirish test sinovlarisiz, kasbiy (ijodiy) imtihonlar orqali qabul qilish tartibi to‘grisidagi Nizomni tasdiqlash haqidagi” Qarorlari shular jumlasidandir.

61010300 – «Sport faoliyatি kurash» ta‘lim yo‘nalishi bo‘yicha kasbiy (ijodiy) imtihon dasturi umumiyl o‘rta va o‘rta maxsus kasb-hunar ta‘limi jismoniy tarbiya dasturlari asosida tuzilgan bo‘lib, abituriyentlarning jismoniy mashqlarni

bajarishdagi amaliy harakat ko‘nikma va malakalarini darajasini aniqlash hamda baholashga mo‘ljallangan.

Dasturda kasbiy (ijodiy) imtihonni o‘tkazish tartibi, abituriyentlarning bilim, ko‘nikma va malakalariga qo‘yilgan talablar hamda ularni baholash mezonlari o‘z aksini topgan.

Dasturning maqsadi va vazifalari

Dasturning asosiy maqsadi – abituriyentlarning jismoniy tarbiya fanidan egallagan bilim, ko‘nikma va malakalari (yengil atletika turlari bo‘yicha maxsus tayyorgarlik) holati darajasini belgilangan mezonlar asosida aniqlash hamda baholashdan iboratdir.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining 2017 yil 20 iyundagi 393-sonli Qarori bilan tasdiqlangan “O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim muassasalarining bakalavriyatiga talabalarni qabul qilish tartibi va qoidalari to‘g‘risida”gi Nizomga muvofiq 2023/2024 o‘quv yilida Jizzax davlat pedagogika universitetiga 61010300 – «Sport faoliyati kurash» ta’lim yo’nalishi bo‘yicha qabul e’lon qilingan.

Yuqoridagi ta’lim yo‘nalishidan ko‘p ballik baholash tizimi asosida kasbiy (ijodiy) imtihonlar o‘tkaziladi. Abuturentlar kasbiy (ijodiy) imtihonlarni topshiradilar. Ijobiy (kasbiy) imtihonlarni o‘tkazishda har bir abituriyentdan o‘z qobiliyatini yuqori darajada namoyon qilishiga imkoniyat yaratiladi.

Dasturda jismoniy tarbiya fanidan kasbiy (ijodiy) imtihon jarayonida quyidagi vazifalarni amalga oshirish ko‘zda tutilgan.

Kasbiy (ijodiy) imtihon uchun – **156 ball** ajratilgan bo‘lib, turlar bo‘yicha ballar quyidagicha taqsimlangan:

1. 100 metrga yugurish – 26 ball
2. O‘z-o`zini yiqilishdan himoya qilish: chap tomonga, o`ng tomonga va orqaga – 26 ball
3. Tik turgan holda ko`prik hosil qilish, oldinga, orqaga oshib o`tish, bosh atrofida chap va o`ng tomonlarga aylanish - 26 ball
4. Usullarni bajarish: Chil usullari, Yelkadan oshirib tashlash usullari, Supurma usullarini chap va o`ng tomonlarga bajarish - 26 ball
5. Usullardan birini 10 soniyada tezlikka bajarish -26 ball
6. Bellashuv - 26 ball

Kasbiy (ijodiy) imtihonni o‘tkazish va mashqlarni bajarish tartibi

Barcha imtihon sinovlariga abituriyentlar o‘zi bilan sport kiyimi (ust-bosh kiyim, sport poyabzali) hamda shaxsini tasdiqllovchi hujjatlarini (pasport, qabul hay`ati tomonidan berilgan tilxat va ruxsatnomalar) olib kelishi va imtihon komissiyasiga taqdim etishi shart, aks holda abituriyent imtihonga qo‘yilmaydi.

Kasbiy (ijodiy) imtihon sinovlari bir kun davomida (*kuni va vaqt ko‘rsatilgan holda tasdiqlangan jadval asosida*) belgilangan muddatlarda o‘tkaziladi.

Kasbiy (ijodiy) imtihonlar quyidagi tartibda o'tkaziladi:

- a) abiturentning guruh ro'yxati va pasporti tekshirilgandan so'ng u imtihon topshirish uchun taklif qilinadi;
- b) har bir abiturent tanlangan sport turi talablariga mos ravishda sport kiyimida bo'lishi lozim;
- v) predmet komissiyasi raisi va imtihon qabul qiluvchilar abiturentlarga imtihonlarni topshirish tartibi va qoidalarini tushuntiradilar;
- g) har bir abiturentga sport kiyimini kiyish, chigal yozdi mashqlari (razminka) bajarish va imtihon topshirishga tayyorlanish uchun vaqt beriladi;
- d) har bir me'yor topshirilganidan so'ng abiturent tomonidan ko'rsatilgan natija va unga qo'yilgan tegishli (baholash mezonlariga muvofiq ravishda) ball e'lon qilinadi;
- e) barcha me'yorlar qabul qilinganidan so'ng abiturentlarga kasbiy (ijodiy) imtihonda to'plangan umumiy ballari e'lon qilinadi;
- j) kasbiy (ijodiy) imtihonlarni qayta topshirishga ruxsat etilmaydi;

**Kurash ixtisosligi bo'yicha kasbiy (ijodiy) imtihonlarni qbul qilish yuzasidan
me'yoriy talablari va baholash**

M E Z O N L A R I

№	Sinov-nazorat mashqlarini topshirish me'yorlari (erkaklar va ayollar uchun)			
	100 metrga yugurish (soniya hisobida) maksimal 26 ball (erkaklar)		100 metrga yugurish (soniya hisobida) maksimal 26 ball (ayollar)	
	Natijalar	Ballar	Natijalar	Ballar
1.	11,49 va undan yaxshi	26	13,49 va undan yaxshi	26
2.	11,50-11,65	25	13,50-13,65	25
3.	11,66-11,80	24	13,66-13,80	24
4.	11,81-11,95	23	13,81-13,95	23
5.	11,96-12,10	22	13,96-14,10	22
6.	12,11-12,25	21	14,11-14,25	21
7.	12,26-12,40	20	14,26-14,40	20
8.	12,41-12,55	19	14,41-14,55	19
9.	12,56-12,70	18	14,56-14,70	18
10.	12,71-12,85	17	14,71-14,85	17
11.	12,86-13,00	16	14,86-15,00	16
12.	13,01-13,15	15	15,01-15,15	15
13.	13,16-13,30	14	15,16-15,30	14
14.	13,31-13,45	13	15,31-15,45	13
15.	13,46-13,60	12	15,46-15,60	12
16.	13,61-13,75	11	15,61-15,75	11
17.	13,76-13,90	10	15,76-15,90	10
18.	13,91-14,05	9	15,91-16,05	9
19.	14,06-14,20	8	16,06-16,20	8

20.	14,21-14,35	7	16,21-16,35	7
21.	14,36-14,50	6	16,36-16,50	6
22.	14,51-14,65	5	16,51-16,65	5
23.	14,66-14,80	4	16,66-16,80	4
24.	14,81-14,95	3	16,81-16,95	3
25.	14,96-15,10	2	16,96-17,10	2
26.	15,11-15,25	1	17,11-17,25	1
27.	15,26 va undan ko'p	0	17,26 va undan ko'p	0

№		Me`zonlar	Ballar			
1	O`z-o`zini yiqilishdan himoya qilish: chap tomonga, o`ng tomonga va orqaga	20.8-26	15.6-20.8	10.4-15.6	5.2-10.4	1-5.2
	Baland sakrash, gilamga yumosh tushish, harakat texnik jihatdan to`g`ri va aniq bajaradi	Sakrash yetarli darajada baland ko`tarilmaslik, bosh gilamga tekkon holda gilamga tushish	Yon tomonga yiqilishda Gilamga yelkasi boshi bilan urilish.	Harakatlarni texnik jihatdan noto`g`ri bajarish. Yon tomonga yiqilganda oyoqlarni noto`g`ri tushishi	Himoya usullarni bajarganda gavda tushushidan oldin qo`llar bilan to`g`ri himoyalana olmaganda	
2	Tik turgan holda ko`prik hosil qilish, oldinga, orqaga oshib o`tish, bosh atrofida chap va o`ng tomonlarga aylanish	Ko`prik usulini to`g`ri bajarib, oldinga orqaga o`tishda va yon tomonlarga aylanishda xato va kamchiliklarsiz bajarganda	Ko`prik usulini to`g`ri bajarib, oldinga orqaga o`tishda va yon tomonlarga aylanishda yetarli darajada to`liq bajarilmaganda	Ko`prik usulini bajarib, oldinga orqaga o`tish usulini bajarolmagan holatda va yon tomonlarga aylanishda texnik xatolarga yo`l qo`yganda	Ko`prik usulini bajarib, oldinga orqaga o`tish usulini bajarolmagan holatda va yon tomonlarga aylanishda texnik xatolarga yo`l qo`yganda	Ko`prik usulini bajarish va oldinga orqaga o`tish usulini qo`pol holda bajarib va yon tomonlarga aylanishda texnik xatolarga yo`l qo`yganda
3	Usullarni bajarish: Chil usullari, Yelkadan oshirib tashlash usullari, Supurma usullarini chap va o`ng tomonlarga bajarish	Usullarni bajarishda texnik jihatdan mukammal yuqori saviyada bajarganda	Usullarni bajarishda texnik jihatdan kichik kamchiklarga yo`l qo`yilganda	Usullarni bajarishda siljishlar, ushlashlar va supurma usulini bajarishda xato va kamchiliklarga yo`l qoyilganda	Usullarni bajarishda texnik jihatdan xato bajarishda va kamchiliklarga yo`l qoyilganda	Usullarni bajarishda texnik jihatdan noto`g`ri bajarishi va kamchiliklarga yo`l qo`yganda

4	Usullardan birini 10 soniyada tezlikka bajarish	9-10 Bajarilishiga qarab	7-8 Bajarilishiga qarab	5-6 Bajarilishiga qarab	3-4 Bajarilishiga qarab	1-2 Bajarilishiga qarab
5	Bellashuv	Bellashuv texnik jixatdan to`g`ri va tez bajariladi	Bellashuv texnik jixatdan to`g`ri, lekin sekin bajariladi	Bellashuv ozgina texnik xatolar bilan bajariladi	Bellashuv texnik jixatdan noto`g`ri bajariladi	Bellashuv texnik jixatdan kamchiliklarga ega va noto`g`ri bajariladi

Apellyatsiya tartibi

Abituriyentlar ijodiy imtihon natijalari bo'yicha universitet qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay'atiga imtihon natijalari e'lon qilingandan so'ng 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin. Murojaat mazmuni faqat o'zlarining to'plagan ballari yuzasidan bo'lsa qabul qilinadi.

Apellyatsiya komissiyasi a'zolari oliy ta'lim muassasasi rektori buyrug'i bilan tasdiqlanadi.